

Magne Lindholm

Ting

Klassekampen "i dag" 03.01.2008

Det er aldri mangel på menere som hevder at vår tid er sykkelig opptatt av materielle verdier. Materialismen skal være opphavet til grådighet, overforbruk og forurensing. Det er fælt nok, alt sammen. Men forbruket skyldes neppe kjærlighet til det materielle.

Den som vil løse tingkulturens gåte, bør besøke en av Renovasjonsetatens gjenbrukstasjoner i Oslo. De er ikke akkurat steder for gjenbruk, for det er forbudt å ta ting ut av containerne. Tilbudet går ut på at du får hive skrotet ditt gratis, hvis du sorterer det på egen hånd.

Når man står ved containeren, kommer det rett som det er noen og hiver ting som er fullt brukbare. Det tyder ikke akkurat på respekt for materielle verdier. Tvert imot virker det materielle som noe man må kvitte seg med. Verdien ligger ikke i det man kan ta og føle på. Den ligger i det symbolske.

Alle forbruksvarer har en dobbelt karakter. De har fysiske egenskaper, som at man kan sitte på en stol eller spise maten. Men de har også symbolsk betydning. Jo rikere samfunnet blir, jo viktigere ser det ut til at den symbolske betydningen blir. Vi bruker tingene til å fortelle andre hvem vi vil at de skal mene at vi er. Symbolene setter vi sammen i store og små pakker, som markerer vår identitet ved å signalisere at vi knytter oss til en bestemt livsstil. Dette symbolsystemet er kronglete å holde orden på. Forbrukerjournalistikken iler til, og tilbyr hjelp til vurdering og dechiffriering. Hvem leste sist om hvor varm en jakke er? Det står ikke i ekstremportbladene en gang.

Når vårt samfunn har så høyt materielt forbruk, er det nettopp fordi vi *ikke* er opptatt av det materielle. Det sentrale elementet i forbrukskulturen er det symbolske. Gjenstandene er redusert til en slags tungvinte tegn, som bærer symbolverdier inn i og ut av våre liv.

På gjenbrukstasjonen ender fullt brukbare gjenstander i søpla, fordi de har mistet den ønskete symbolverdien. Enten har de gått av moten, eller de har beveget seg feil vei på livsstilsskalaen.

Behovet for å kaste ting er så stort at trafikkipolitiet må tilkalles hver eneste lørdag for å holde orden på bilkøen. Det ville jo vært forferdelig om den blokkerte trafikken til Ikea eller kjøpehelvetet på Alnabru. Der vi stadig laster inn nye symboltunge gjenstander, for å uttrykke livets mening i det moderne Norge.